

(Kapaksız 17 sayfalık bir broşür, Arşiv kaydı 1936 yılında yayınlan-
dığını gösteriyor.)

Hücre ve Gördüğü İş.

1- Hücresinin sayısı ve hücreler arasındaki bağ. Hücrede en az 3 kişi
ve en çok 5 kişi bulunur. 6 kişi oldu mu, ana hücre 3'er kişilik
iki hücreye bölünür. O zaman bu iki yeni kardeş hücre birbirle-
rinden ayrı ve gizli çalışırlar. Ama birbirleriyle gene sıkıca
bağlıdırlar. Bu bağlılık şöyle olur: İki hücrenin seçilen kâtip
yoldaşları bağ yoldaşı adını alırlar. Her iki bağ yoldaşı hafta-
da hiç olmazsa bir kere bir araya gelir. Nıpkı ötek hücreler
gibi muntazam toplantı yaparlar. Bu toplantıda iki şey konuşulur.
Birinci konuşulan şey şudur. İki hücrede bu hafta içinde ne oldu
ne bitti. Bir hafta içinde iki hücre hangi işleri yaptı, bu işle-
ri nasıl yaptı? İkinci konuşulan şey şudur. İki hücreyi nasıl
idare edelim? Gelecek hafta hangi şeyleri hücrelerde konuşalım?
Hücreler ne iş yapacaklar?

2- Hücrede iş bölümü.

3 kişi bir araya geldi mi hücre kuruldu demektir. Hücre kurulur
kurulmaz yoldaşlar arasında bir iş bölümü yapılır. İş bölümü
demek her yoldaşın bir müddet için bir işi üstüne alması demektir.
Birçok işi bir kişi üstüne alırsa, o işlerin hiç birisi iyi olmaz.
Sonra o işleri yapan yoldaş fazla yorulur. İş bölümü nasıl yapı-
lır? Kaç türlü bölüşülecek iş vardır? İki türlü bölüşülecek iş
vardır. Birincisi : iç işleri, ikincisi dış işler.

İç işleri nedir? İkidir. Birincisi hücre kâtipliği, ikincisi
hücre kasadarlığı. Yoldaşlar ilkin toplanır toplanmaz, önce bir
ondan da bir
kâtip/sonra/kasadar seçerler. Kâtip, hücreyi idare eder, kasadar
yoldaşların aidatlarını , yani herkesin vereceği parayı toplar,
saklar, Nerelere sarfedildiğinin hesabını hücre yoldaşlarına
verir. Hücre yoldaşları her istedikleri toplantıda, eskiden
başka
segtikleri kâtip ve kasadarın yerine yeniden/kâtip ve kasadar

seçer. Yani katibi veya kasadarı değiştirebilir.

Dış işleri nedir? Hücrenin kendi içinde değil

(ikinci sayfa)

dışarıda amelenin , köylülerin , halkın içinde yaptığı işlerdir.

Halk içinde yahut hücre dışında yapılacak işler sayısızdır. Siz

burada misal olsun diye dış işlerden üçer dallı iki demet iş

sayalım. Birinci demet işler , umumi dış işlerdir. Umumi dış iş-
lerde üç dal dış işler vardır.

1- Tahrikât işi

2- Neşriyat işi

3- Dernek , Cemiyetler işi. (bununla sendikayı kastediyor)

İkinci demet işler, hususi dış işlerdir. Hususi dış işlerde de
yine üç dal iş sayalım.

1- Köylü işi

2- Kadınlık işi

3- Gençlik ve çocuk işi.

Bu altı çeşit iş nedir? Tahrikât işi. (3) Fabrikada, köyde , dükkânda,
mahallede, mektepte, kırsalda, her neredeyse orada, sözün sırasını
düşürüp, yapılan işlerin kötülüğünü , çalışan ahaliye nasıl zarar
verdiğini anlatmaktır. Anlatırken öyle uslu söyleyeceğiz ki,
orada bulunan ve bizi dinleyen halk / dediğimizi / haklı bulacaktır.

Sözlerimiz o kadar yerinde ve doğru olacak ki, çalışkan ahalden
kimse bizi gidip kovalamıyacak, casuslamıyacaktır. Tahrikât işi
için fırsat kollamak, düşünce fırsatı kaçırmamak, yoksa fırsat
yaratmak lazımdır. Bütün bunlar için de / önceden / hazırlıklı bulunmak / lazımdır.

Tahrikat işini üstüne alan yoldaş, bu hazırlığı yapar. Tahrikat
işinin daha geniş şekli, tahrikat propaganda işidir. Propaganda
demek az kişiye çok fikirleri anlatmak ve öğretmek demektir.

Tahrikat/ise, çok kişiye az fikri göze batırıracasına söylemektir.
Tahrikat ve propaganda işi hücrenin içinde de olur. Halkın içinde
de, biz birbirimize de bazı fikirleri anlatır, öğretiriz. Halka , ame-
leye , köylüye de. İşte propaganda ve tahrikat işini üstüne alan

yoldaş, gerek hücre içinde birbirimize, gerek ^{se} hücre dışında halka hangi fikirlerin nasıl anlatıp, öğreteceğimizi bir plân, bir programla hazırlar. Meselâ Mart ayının 15'inden 30'una kadar geçen 15 gün içinde hücrede falan ve falan fikir ve meseleleri konuşacağız. Ameleler, köylüler, mektepliler, askerler, işnaflar içinde filân fikir ve meseleleri açacağız. Söze şöyle başlayacağız. Dinleyenlere

(3. sayfa)
şu teklifte bulunacağız gibi. Bu fikirleri, bu meseleleri bir yoldaş düşünür, taşınır, toplar, hücre toplantısında öteki yoldaşlara teklif eder. Hepimiz doğrudur dersek o program, o plân/kabul edilir. ve Martın 15'inden 30'una kadar hepimiz bu program dahilinde çalışırız. Ama programı hazırlayan, idare eden, geliştiren, içimizden biridir.

4- Neşriyat işi.

El yazısını, şapı⁹grâf, taş basma, veya matbaa vasıtasıyla beyanname veya uçan yaprak, yahut ufak kitapçık yahut da hücre gazetesi gibi şeyleri basmaktır. Bu basma işini hücreden yalnız bir yoldaş üzerine alacak. Nerede, nasıl bastığını yalnız o yoldaş bilecek, Beyanname gazete uçan yaprakların yazılarını tahrikat ve propagandaçı yoldaş hazırlayacak. Neşriyatçı yoldaşa teslim edecek. Artık yazıların basılması neşriyatçı yoldaşın bileceği iştir.

Beyanname nedir?

Bizim fikirlerimizden bir kağı halkın en cahil olanlarının/ ^{bile}anlaşacağı bir dille yazılır. Bu yazı 5-10 -20 satırlık bir sahife tutar. Meselâ haftada bir kere komünistlik nedir? Şura hükümetiyle, burjuva hükümetinin farkı. Komünist köylüye ne verecek, gibi meseleler kısa cümlelerle yazılır, basılır. Bu uçan yapraklar sonra elden ele dolaşır, uçar durur.

Hücre gazetesi nedir?

Hücremiz nerede çalışıyorsa, oradaki amele, ^{talebe,} köylü veya askerin hergün başından geçen şeyleri, etrafta, memlekette, dünyada olup bitenlerle bağlayarak yazan gazetedir. Yazılan çok açık, çok kısa

olacak. Gazetenin adı çıktığı yerde ne iş görüyorsa, odur. Mesela dokuma fabrikasının hücre gazetesine Kızıl Tezgâh, Tayyare fabrikasının gazetesine, Kanlı Kanat, vs. gibi isimler konulur, resimler yapılır.

Dikket. Bütün bu neşriyatta; yazılar

tahrikat ve

1- Yazılar/propagandacı yoldaş tarafından yazılır, yahut yazdırılır ve hazırlattırılır.

2- Yazılan yazı hücre toplantısında okunur. Beğenilirse kabul edilir.

3- Kabul edilen yazıyı neşriyatçı yoldaş alır basar, çoğaltır.

4- Her basılan yazının baş tarafında bir orak çekiç resminin alt tarafına şöyle yazılır: Bütün dünya işçileri birleşiniz.

5- Söze kadın, erkek amele, köylü yoldaşlar diye başlanır.

6- Yazının en sonuna Türkiye Komünist Partisi falan vilâyet komitesi filân hücresi diye imza atılır.

7- Yazılan, basılan her yazıdan bir tane merkeze, komiteye gönderilir.

5- Dernek işi.

Dernek amele cemiyeti demektir. Sendika, meslek birliği sözleri de dernek manasına gelir. Her yoldaş mutlaka bir derneğe girmiş, bir cemiyete yazılmış olmağa mecburdur. Ama dernek işlerinin umumu ile uğraşan, hesabını hücreye veren, hücrenin dernek işinde nasıl çalışması lâzım geldiğini araştıran yoldaş, dernekçi veya sendikacı yoldaştır. Dernekçi yoldaşın kendisiyle, bütün hücre yoldaşları dernek işini şöyle görürler. Eğer bir yerde amele cemiyeti yoksa, cemiyet açmak için oradaki ameleler içinde geceli gündüzlü birleşmenin faydası, cemiyetin lüzumluluğu hakkında durmadan dinlenmeden propaganca ve tahrikat yapılır. Amele cemiyeti kuruldu, yahut/eski-
den vardı. O zaman hücre yoldaşlarına dernek, sendika, cemiyet işinde düşen işler şunlardır. Cemiyetin idare heyetine mümkün mertebe bizim yoldaşlarımızı geçirmek. Olmadı, amele işinde en namuslu, en şurlu, bize en yakın olanlarına seçmek için çalışmak. Cemiyette bir toplantı yapılacak, bir mesele mi konuşulacak, daha

önce bizim hücre toplanacak, meseleyi görülecek, cemiyet toplanıp da o meseleyi konuşmaya başladı mı, hücre yoldaşlarından bir kısmı muhakkak orada bulunacak. Bu yoldaşlar orada ne söyleyecek? En sonunda cemiyetin bir karar vermesi için ne teklif yapacak? Bütün bunlar önceden hücrede kararlaştırılacak, sonra cemiyete yetiştirilecek. Hücre her dernek içinde böyle önceden hazırlıklı davranırsa, yavaş yavaş bütün amele cemiyetlerinin gönlünü komunizmle fetheder. Dernek işi burada da bitmez. Halk Fırkası kendi maaşlı uşaklarını cemiyetin başına geçirmek ister. Biz ameleleri bu halk fırkası uşaklarına karşı gelmeğe, onları seğdirmemeğe alıştıracağız. O zaman burjuvaziin polisi, cemiyeti kapatmak için fırsat kollayacak. Biz polisin elini böğründe bırakacağız. Polisin hilelerine, kanunsuz tazyiklerine, kanun oyunlarına karşı amelenin gözünü dört açtacağız. Nihayet açık göz ameleleri hücrelere alacağız. İşte dernek işi budur. Bu işlerin hepsini dernekçi yoldaş güder.

6- Köylü işi

Köye giden, köylüyle temas eden ameleleri, köylüyle kardeşleştireceğiz. Boş zamanında amele köylüye şehirde olan biteni yazsın. Köylünün istidasını, mektubunu yazsın. Çocuğuna okuma yazma öğretsin. Vergiler niçin ağır, çünkü hükümet alışkan köylülerin aldığı parayı prim, yani ikramiye diye şehir sermayedarlarına dağıtır. Gümrükler de ayrıca dolayısıyla birer ağır vergidir. Şekerin kilosu hudutta 10 kuruşken köylü 60-70 kuruşa yer. Bir kutu kibrit, bir kilo buğday fiyatıdır. Tüccar arşını 5 kuruşa getirttiği bezi 50 kuruşa satar. Çünkü Kayseri Bünyan fabrikası hissedar burjuvalarının keseleri dolacak. Vergiye dayanamayan köylü toprağını satmaya, şehre gelip, amele olmaya mecbur kalır. Harp olunca gidip ölen köylüdür. Bütün bunları köylü kardeşlerimize anlatacak hücredir. Amelelerdir. Bu surette amelelerle köylünün kardaş, ağalarla sermayedar beylerin düşman olduğu meydana çıkarılır. Amele köylü ittifakı, şehir ve köy alışkanlarının el birliği doğar. Köyde hücrelerimiz kurulur.

7- Kadın işi

Sermayedar daha ucuzdur diye gittikçe daha fazla kadın iş kuvveti, çocuk iş kuvveti kullanır. Bu yüzden erkek amelenin ücretinin belirlenir. Buna göre, erkek ameleyle, kadın amelenin birlik olması, kadın işçiye de erkek işçi kadar ücret, gebe, emzikli zamanlarında paralıfizin verdirilmeğe çalışılmasıdır. Eğer erkek amele kadınları tutmazsa, sermayedarın ekmeğine yağ sürer. Kendi ekmeği zehir olur. Bunu amelelere anlatmak için bizzat hücre başa geçmeli. Kadınların hakkı için erkek işçileri çarpışmağa çağırmalı. Kadın amelelerini de teşkilâtlandırmalı, kadın nücreleri yapmalıdır. Temek bu iş de başlı başına bir mesele. Bir yoldaş da hep bu meselenin üzerinde uğraşıp, işleyerek, hücrenin kadın işini canlandırmalı, kolaylaştırmalı.

8- Gençlik ve çocuk işi

Sermayedar ucuz iş kuvveti bulmak, erişkin amelelerin ücretlerini kırmak için kadın gibi, çocuk iş kuvvetini de kullanır. Türkçede ağaç fidanken bükülür derler. İnsanın küçükken hatırında, ruhunda iz bırakan duygular, düşünceler, dilekler kolay kolay çıkmaz. Burjuvazi açtığı mekteplerde halkın çocuklarına bir sürü martaval ezberletir. Sonra bu martavalları yutanların kafalarından çıkarmak epeyce zor bir iş olur. İşte bütün bu sebepleri gözönünde tutan hücre, genç işçiler, çıraklar, genç köylüler, genç mektepliler için de hususi bir tahrikât ve propaganda yapar. Her tarafta ayrıca gençlik hücreleri kurar. Kurulmuş gençlik hücreleri ve teşkilâtlarına görgülü bir ağabeyce yol gösterir. Burjuva ordusu ve jandarması, hep bizim çocuklarımız, amele, köylü, halk gençleridir. Şu halde gençlik işi askerlik işidir de. Burjuva ordusu bizim çocuklarımıza derki, körü körüne itaat edeceksin. Amirin kardeşini, babanı vur dese vuracaksın. Hayır. Burjuvazi alışkan gençliği nasıl fabrikada, tarlada işletip, soyuyorsa, ordu da öylece körcesine işletip, soyamak istiyor. Kardeşi kardeşe karşı silâh çekmeğe teşvik ediyor. Biz gençlerimize şunu öğreteceğiz. İtaat etmeden önce gözümüzü

açalım. Kime ve niçin itaat ettiğimizi anlayalım;ondan sonra biz icab ederse kardeşimize de kurşun sıkarız,ama burjuvazinin hatırı keyfi, menfaati için değil.Eğer o kardeş çalışkan halkın zararına gider, halka zulüm yapmağa kalkar, burjuvaziye köpek gibi hizmet edip, ameleye köylüye hizmet ederse o zaman. O kardeş söz dinlemezse ölümü hak etmiştir.

9- İş Bölümü Nasıl Yapılır.

Burada 6 çeşit iş saydık. Halbuki komunist hücresi en çok 5 kişidir. Herkes bir iş yaparsa, altıncı iş kalacak mı? Ya bizim hücremiz üç kişiyse ne olacak? Evet burada altı iş saydık.Hem de bütün işler bu kadar da değil. Ama bu altı iş bir örnektir./mutlaka ^{bu} bir işi bir adam yapacak demek değildir.Maksat her bir işi bir yoldaş üstüne alsın. O işten kim, hangimiz mesuldür belli olsun. Yoksa bir yoldaş aynı zamanda iki işi de üstüne alabilir. Bir kere hücrede iş işler, kâtiplik ile kasadarlık dış işlerden ayrıdır. Bir hücrede üçten fazla yoldaş varsa, kâtip şu saydığımız altı çeşit dış işten hiç birini üstüne almaz.Kâtip bütün işleri birden idare edecek ,muhtaş olan yoldaşa yardım yetiştirecektir. Mesela, bizim hücrede üç yoldaş varsa, şöyle bir iş bölümü yapılabilir. Birinci yoldaş dernek, yani amele cemiyetleri işini üstüne alır. İkinci yoldaş tahrikat,propaganda işiyle beraber neşriyat işini ^{de} yapacak. Üçüncü yoldaş hem kadın hem, gençlik, hem de köylü işini yerine getirmekten mesul olur. Fakat bu iş bölümü daima böyle kalacak değildir. Bilâkis daima değişecektir. Meselâ her aybaşı toplantısında yeniden iş bölümü yapılır. Bu sefer herkes geçen ay mesul olduğu işlerden başka işleri üstüne alır. Ben geçen ay dernek işinden mesul idi isem, bu ay tahrikat,propaganda işi ve neşriyat işlerini, sen geçen ay tahrikat, neşriyat işlerinden mesulken bu ay köylü,gençlik ^{kadın} işlerini üstüne alırsın. Ta ki, herkes bir işe takılıp, kalmasın. Yoldaşlar burjuva ihtisascılığı ile mankafalaşmasın. Her komunist halk içinde her işi yapabilmeli. Tahrikat ,propaganda işinde de ,dernek işinde de, neşir, kadın,

gençlik, köylü işinde de becerikli olsun. Yoldaşlarımızı böyle her çeşit işte becerikli yetiştirmek için hücrede iş bölümlerini sık ve muntazam surette değiştirmeliyiz.

10- Hücre Katibi

Hücrede kâtip diye seçtiğimiz yoldaş, herhalde evvelâ en görgülü ondan sonra en bilgili olanımızdır. Çünkü o bütün hücreyi ve hücre işlerini idare edecektir. Kâtip yoldaşın yapacağı işler üç zamanda şöylece toplanır.

a- Toplantıdan önce. Komite hücreleri idare eden merkez ile bağ yapar. Komiteye hesap verir ve oradan ^{direktif,} yapılacak işler hakkında fikir ve kumanda alır. Sonra toplantı için bir ruzname hazırlar. Ruzname toplantıda görüşülecek şeyleri sıraya ve kağıda geçirmektedir. Ruznameye geçilecek şeyler şunlardır:

1- Geçen toplantıda falan meseleleri yapmağa karar vermiştik. Bu meselelerden bir kısmını söyle yaptık. Bir kısmını da henüz yapamadık. Yapamadığımızın sebebi şu ve budur.

2- Gelecek toplantıda önümüze filân meseleler çıkıyor. Bunları nasıl yapalım?

3- Arada bir iki ufak mesele çıktı. Onları toplantıya koymak kâtipçe beyhude vakit kaybetmek gibi sayılırsa, kâtip onları kendi hallediverir. Hücre toplanır. Kâtip yoldaşlara der ki, filan meseleyi ben münakaşaya değer bulmadım, söyle hallettim. Kabul ederseniz hiç üstünde durmayalım. Kabul edilirse geçilir.

Kâtip yoldaşın bir işi de, her iki veya üç ayda bir yapılacak işler hakkında bir çalışma planı hazırlar. Mesela, hücre şu kadar ve bu sayfa ^{ve bu} çıkan gazete çıkaracak. Hücre içinde, halk içinde şu/meseleleri yapacak. Falan amele, esnaf vs. cemiyet, kulüp, spor teşkilatı vs. ve girecek veya oradan arkadaş kazanacak. Falan, filan fabrika mektep, köy, kışla vs. de şöyle çalışılacak. Pütün bunlar iki üç aylık plânda önceden hazırlanır. ~~fo~~

b-Toplantı Sırasında

Katip yoldaş bütün yoldaşlar hazır olduktan sonra toplantıyı açıyorum der. Artık hususi konuşma bitmiştir. Önce bir hafta içinde yapılan ve yapılmayan işler hakkında katip yoldaş hücreye bir rapor verir. Rapor vermek ya ağızla söyleyerek, yahut bir kağıttan okuyarak (s.9) olanı biteni anlatmaktır. Bir ağızla bir de yazıyla rapor vardır. Yoldaşlar katibin raporu hakkında şurası doğrudur, burası yanlıştır diye diye fikir ve söz söylerler.

(atlıyorum)

12- Toplantı maddesinde.

Bizde darılmaca hiç yok. Tenkit demek bir şeyin iyisini, kötüsünü açığa vurmaktır. Komünistler hem yaptıkları işleri hem de birbirlerini hatırlar gönül tanımaksızın, kendi kendilerini tenkit etmeyen komünist komünist değildir. Ama komünistce tenkidin usulleri vardır. Komünistler birbirlerini yalnız toplandıkları zaman yüzüne karşı tenkit ederler. Toplantının dışında tenkit casusluktur.

2- Komünist tenkidi laf olsun diye değil, iş ileri gitsin diye yapar. İşe yaramayan tenkit boş ve zararlı laftır. Gevezelik bizce en kötü huydur.

3- Tenkit saatlerce sürmez. Tenkitten maksat bir işi aydınlatmaktır. Mesele toplantıda bulunanların çoğu tarafından anlaşıldı mı yeter. Hemen iş reye konur. Mesele hakkında ekseriyetle, yani hücre yoldaşlarının yarısından bir fazlası el kaldırmışsa, bir karar alınır. Karar alındı mı münakaşa kalmaz. Tenkit biter.

(atlıyorum)

Hücrenin ruhu maddesi .13. maddede

Alınan kararlara tam ayna

b fıkrası.